

הכנס השנתי 2024

מקום לדאגה

שברים, ספקות ושאלות על אנושיות ותקווה
חשיבה וטיפול פסיכואנליטי בעקבות 7 באוקטובר

03-02 במאי 2024 | אולם כנסים תיכונט*

הרשמה ותשלום בדף הכנס באתר המכון [בקישור זה](#)

ועדת ההיגוי של הכנס: יואב אנטמן יו"ר, עדית ניר יו"ר, ד"ר חנה אולמן,
ד"ר אבי ברמן, אלינור גוריון בשן, פרופ' רות ראופמן, לילך שלו

*תיכונט, רחוב שושנה פרסיץ 3 תל אביב יפו

יום חמישי | 02 במאי 2024

18:30: התכנסות, כיבוד ורישום

19:00: ברכות ודברי פתיחה

עדיית ניר, יו"ר הכנס

שימי תלמי, יו"ר מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו

שירה: ענת מלמוד

19:20 – 21:15: מושב פתיחה

העצמי והחברה בין שבר לאיחוי

יו"ר המושב: יואב אנטמן

שפה רב ממדית בימים של זמן מפוצל ומרחב חרב

מרצה: פרופ' חביבה פדיה

תקציר:

זהו הרגע ההיסטורי המפצל שבו נחשף מגדל בבל של הישראליות בקריסתו; האם לנוכח הטראומה הרב ממדית נוכל להציג שפה מחזיקה כזו שתהווה מנשאה ותציע נקודות כפתור חדשות? איך נוכל לגשת למעשה הפלא הנפשי של עבודת ה"ריפוי בדיבור" כשמעגלי דיבור כלליים של הסדר הסימבולי נמצאים במצב התפרקות איום ושבר מחד, ובמצבי שתיקה עמוקים וחוסר תחביר מאידך, וכל זאת לנוכח לא מודע רגשי סוער שמאיים להציף. קודש הקודשים של ריפוי האינדיבידואל וצמיחתו האישית של סובייקט, מונח בתוך מערכות חברתיות, קהילתיות, תרבותיות, דתיות ופוליטיות רחבות. אלה בונות יחד את העצמי הקולקטיבי, מערכות אלה פצועות ודורשות שיקום. יהיה צורך להעניק ריפוי ותמיכה בממשי, דהיינו גוף האינדיבידואל הטראומטי מחד, והגוף החברתי מאידך, החייב להיות מעוגן בזכויות והסדרים פוליטיים מוסריים. יהיה עלינו לצלול בבקשת החומרים המרפאים וצורות השפה בעמקי התודעה היהודית והאוניברסלית – מתוך דיאלוג ויכולת אינטגרציה עם מטריצות היסוד של האחר כשני גופים קולקטיביים; לשאוב מן הממד התרבותי של מטריצת היסוד המשותפת. שני גופי עצמי קולקטיבי ומכלול אינדיבידואלים הפצועים זה מזה וחייבים להסדיר את שותפות הגורל שנקראו לה.

פרופ' חביבה פדיה – תיאורטיקנית, סופרת משוררת ויוצרת רב תחומית.

חוקרת אומנות ותרבות דת וחברה, פסיכואנליזה וקבלה. עוסקת בנושאים של

אתיקה וטראומה אישית וקולקטיבית בתפר שבין הגאו-פוליטי, הרוחני

והפסיכואנליטי.

גוף ראשון – אני; גוף שני – אתה; התהוות גומלין – אנחנו מרצה: ד"ר קרינה גולדברג

תקציר:

ב-7 באוקטובר התעוררנו לקול האזעקה. אזעקות הם צלילי הילדות שלי, גדלתי בצפון הארץ הזו, חושלתי באש ולא ידעתי שאני נושאת אותה בגופי. זמן ממושך מדי פיצלנו את גופנו ותודעתנו, בתוכם וביניהם. הסבל הבלתי נסבל שאנו חווים כעת הינו התחלת המסע האישי והקולקטיבי שלנו בדרך לאיחוי הפיצולים.

לאחר 7 באוקטובר, הישרדותנו תהא תלויה בראש ובראשונה, ביכולת שלנו לשלוט בפגיעות הנרקיסיסטית שלנו, ביכולת שלנו לרסן את הזעם הנרקיסיסטי שגואה בנו, העלול ללכד אותנו סביב גרנדיוזיות שבורה. אך לא די בהישרדותנו, על פי קוהוט (1970/1969) תקוותנו "חייבת להיות, שהאיחוד עם אלה המחוברים יחדיו באמצעות זהות האידיאלים שהם מטפחים הוא חזק מאיחודם של מי שמחוברים יחדיו באמצעות זהות שאיפותיהם הארכאיות".

תקוותנו שנעז להעמיק את ההתבוננות הפנימית שלנו כיחידים וכחברה, שנשוב ונדרוש את הווייתנו כאן – העם הזה, בארץ הזו, עם שותפינו לארץ. שנשוב כעבור למעלה ממאה שנה ונענה לי.ח. ברנר בקוראו: "כי לעורך אני בא, אחי, לעורך לאמור: שאל, בן-אדם, לנתיבות-עולם, שאל, אי-הדרך, אי?" התעוררות של התודעה אל המעשה.

שיח עם הקהל

שירה: ענת מלמוד

ענת מלמוד – פסנתרנית, זמרת ויוצרת,

בוגרת האקדמיה למוזיקה ולמחול בירושלים, ומאחוריה עשור של יצירה והופעות. זוכת פרס אקו"ם למלחינה לשנת 2015.

08:30: התכנסות וכיבוד קל

08:50-10:30: מושב שני

עדות והתמרה: המטפל. ת. בעין הסערה

יו"ר המושב: פרופ' רות' ראופמן

פגישה בסאמרא: מחשבות על התמרה של שנאה

מרצה: ד"ר גד בן שפר

תקציר:

"המלחמה", כתב פרויד ב-1915, "התירה מכבלים את הרוחות הרעות שבתוכנו, שהאמנו שבמשך מאות שנים הצלחנו לרסן". ובטקסט אחר מאותה שנה הוא מוסיף נבואה פסימית: "הנפש הפרימיטיבית היא, במלוא מובן המילה, בלתי ניתנת להשמדה".

איך נצליח אנחנו היום, נוכח כפיית המוות והחזרה מסביבנו ובתוכנו, לממש את חזון החיים ולקום מתוך הריסות הנפש?

בהרצאה אדון בהיבטים הקשורים בטכניקה הפסיכואנליטית ובהיבטים בינתחומיים כחלק מדיון בעמדת המטפל. באמצעות קישור לתיאוריית החשיבה של ביון ולרעיונותיו אודות חיבורים רגשיים בין מטפל למטופל, אבחן את האפשרות לתנועה בטיפול מעבר ליצירת מגע עם "מה שקורה", מעבר להווה ומעבר לעמדה הדיכאונית. מתוך כך, אדון ביכולת של המרחב המתהווה בטיפול להתמיר שנאה לרגשות המבטאים ומעוררים אפשרות תיקון ובנייה מחודשת.

קולות מן הממ"ד - העדות ומשמעויותיה בעת הזאת

מרצה: ד"ר חנה אולמן

תקציר:

ההרצאה תעסוק במשמעויות העדות לטראומה בעת הזאת ומעבר לה. טראומה מוגדרת כאירוע ללא עד. ואולם, בעקבות אירועי שבעה באוקטובר אנו מוצפים בעדויות - החל בסרטונים והודעות ווטסאפ מזירת האירועים, דרך עדויות ניצולים, עדי ראייה ושמיעה ובני משפחותיהם.

אבדוק את משמעות העדויות הנשמעות מעל המרקע ומחברות בין מוסר העדות לבין הקולקטיב, אשר מאוד זקוקים זה לזה. בעת שהעדות המשודרת משמשת את הקולקטיב, היא גם מעוצבת על ידי צרכיו. במובן זה, עדות אף פעם איננה העברה פשוטה של זיכרון אישי אל מרחב חברתי. היא לא רק מספרת אלא גם מסתירה.

אטען כי בניגוד לעדות הכתובה או המשודרת, העדות בטיפול היא תמיד תהליכית. היא מייצרת מעגל שבו מוסר העדות משתנה מתוך מסירת הנרטיב אל האחר, שמהדהד את הסיפור, ובאופן פרדוקסלי מחייה את העצמי החווה. המטפלת מתייצבת כעדה רדיקלית, בהתמסרות רק לפרט המעיד, בתוך תהליך שבו נע הזוג הטיפולי קדימה ואחורה בזמן.

שיח עם הקהל

10:30-10:45: הפסקה

10:45-12:15: מושב שלישי
הרצאות ודיון במושבים מקבילים
יו"ר המושב: אלינור גוריון בשן, לילך שלו

1. "קירות דקים, החזיקו מעמד!" – מחשבות על מקום
מרצה: ד"ר רוני כרמלי | מנחה: עופר דוברצקי

2. מקום לדאגה – ילדי השבת השחורה
מרצה: ד"ר אורנה ראובן | מנחה: ד"ר עודד גולדברג

3. אדמה קורסת, אור וצל – מבט בינתחומי
מרצות: דורית רינגרט וליאת לוי-וכטנברג | מנחה: ד"ר רינה דודאי

4. מטריצת חלום חברתי – התנסות חוייתית
מנחה: ד"ר גילה עופר

5. פגיעה מוסרית – בדידותו של החייל הישראלי
מרצה: איריס אלירז | מנחה: ליאת ורהפטיג-ארן

6. שני עמי האזור – התבוננות מטפורית ביוניאנית
מרצה: חני בירן | מנחה: נעמי הולר

7. על אשמה וטראומה

מרצה: ד"ר רועי שני | מנחה: ארנונה זהבי

8. בכל זאת אדיפוס, בכל זאת סירוס

מרצה: חוה ינאי מלאך | מנחה: יפה פרץ צדוק

9. "נוירוזה הגורל" – האם אנו נגועים בה?

מרצה: עמנואל עמרמי | מנחה: הדר קמפינסקי-שוויצר

תקצירי ההרצאות (פ.ד.ף) בקישור זה

12:45-12:15 ארוחת צהריים

12:45-14:10: מושב רביעי
מושב קליני - אנליזה באימת ההווה
יו"ר: ד"ר אבי ברמן

הצגה קלינית: חני גרינברג
מתדיינת: ד"ר שלומית ידלין-גדות
שיח עם הקהל

14:10-14:15 תודות וסיום
יואב אנטמן, יו"ר הכנס

חן שפירא, **אדמה חרוכה**, 2018, דיו וקולאז' על נייר, 180*100 ס"מ, צילום: אבי חי
(מתוך סרטון הוועדה הבינתחומית)

בכנס יוקרן הסרטון "לשאת את הריק", שנערך והופק על ידי הוועדה
הבינתחומית של מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו

הרשמה ותשלום בדף הכנס באתר המכון [בקישור זה](#)

